

TECHNICKÁ UNIVERZITA LIBEREC

FAKULTA TEXTILNÍ

Katedra designu

VARIABILNÍ RELAXAČNÍ OBJEKT

VARIABLE RELAXATION OBJECT

Bakalářská práce

Jihlava 2012

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr.art. Huňková Jitka

Autor práce: Hana Veselá

Studijní obor: Textilní a oděvní návrhářství

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta textilní

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana Veselá**
Osobní číslo: **T09000598**
Studijní program: **B3107 Textil**
Studijní obor: **Textilní a oděvní návrhářství**
Název tématu: **Variabilní relaxační objekt**
Zadávající katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) Průzkum inspiračních zdrojů.
- 2) Zpracování literární rešerše.
- 3) Materiálové a tvarové zkoušky.
- 4) Vlastní realizace objektu.
- 5) Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 25

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Wöhrlin, T.: Nábytkové slohy - od antiky po současnost, GRADA, Praha 2008

Verlagsgesellschaft, I.P.: Katedrály - sto architektonických klenotů Západu, Grafoprint-Neubert, Praha 1995

Pijoan, J.: Dějiny Umění 3, Odeon, Praha 1978

Pijoan, J.: Dějiny Umění 4, Odeon, Praha 1980

Hloubil, I.: Katedrála sv. Víta 1, Pražský Hrad, Praha 1994

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. A. Jitka Huňková
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: 4. října 2011
Termín odevzdání bakalářské práce: 9. května 2012

prof. RNDr. Aleš Linka, CSc.
děkan

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Jihlavě dne 26. března 2012

P r o h l á š e n í

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval (a) samostatně, s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Datum

Podpis

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí mé bakalářské práce slečně Mgr.art. Jitce Huňkové, za odborné vedení a poskytnuté rady a připomínky.

Anotace

Tato bakalářská práce představuje výrobu a fotografickou dokumentaci variabilního relaxačního objektu, určeného jak pro sezení, tak i pro ležení. Jako inspirační zdroj byly použity půdorysy staveb katedrálního typu.

Použité barvy na tomto relaxačním objektu byly vybrány tak, aby navozovaly klid a pohodu při odpoledním odpočinku, například s knihou nebo jen při rozjímání. Sítotiskový vzor, výšivky a základní tvary jednotlivých dílů objektu vycházejí z již zmíněných půdorysů staveb.

Relaxační objekt je navržen a realizován tak, aby si ho každý mohl upravit podle své vlastní potřeby, podobně jako tomu bylo v minulosti při budování těchto monumentálních staveb, které se přizpůsobovaly dobovým potřebám i podmínkám a přečkaly celá staletí až dodnes.

Klíčová slova:

relaxační objekt, sítotisk, barvy, molitan, potahy

Abstract

This thesis presents production and photographic documentation of the variable object intended for the relaxation either for sitting or lying. As a source of inspiration were used ground plans of the cathedral style buildings.

The colors used in this relaxation object were chosen so that they evoke peace and quiet relaxation in the afternoon with a book or just for simple meditation. The silk-screen printing pattern, the embroidery and the basic shapes of the parts of the object were inspired with the floor plans of the cathedral style buildings.

This relaxation object was created so that everyone can modify it according to their own needs, as well as in the past was the case with the construction of these monumental buildings that were adapted to the contemporary needs and conditions and survived for centuries until today.

Keywords:

relaxation object, silk-screen printing, colors, (soft) foam, upholstery

Obsah

Obsah.....	7
Úvod.....	10
1. Inspirace.....	11
1.1. Zamyšlení.....	11
1.2. Inspirace v historii.....	11
1.2.1. Katedrální stavby napříč staletím	11
2. Historie nábytku.....	14
2.1. Všeobecná historie.....	14
2.1.1. Řecko	14
2.1.2. Řím.....	15
2.1.3. Románská doba.....	16
2.1.4. Gotika.....	16
2.1.5. Renesance	17
2.1.7. Rokoko.....	18
2.1.8. Klasicismus.....	18
2.1.9. Období pluralismu	18
2.2. Historie techniky sítotisku.....	19
3. Barvy	20
3.1. Vliv barev	20
3.2. Významy barev	20
3.2.1. Bílá.....	20
3.2.2. Šedá.....	20
3.2.3. Černá.....	20

3.2.4.	Žlutá	21
3.2.5.	Zlatá	21
3.2.6.	Oranžová	21
3.2.7.	Červená	21
3.2.8.	Růžová	22
3.2.9.	Fialová	22
3.2.10.	Modrá	22
3.2.11.	Tyrkysová	22
3.2.12.	Zelená	23
3.2.13.	Béžová	23
3.2.14.	Hnědá	23
3.3.	Zvolené barvy	24
4.	Materiál	25
4.1.	Potahový materiál	25
4.1.1.	Vnější potahový materiál	25
4.1.2.	Vnitřní materiál	26
4.2.	Výroba molitanu dnes	27
4.3.	Výtvarný vývoj	28
4.4.	Vzhled	29
4.5.	Konečný vzhled dílů objektu	30
5.	Realizace	31
5.1.	Postup práce	31
5.2.	Použitý materiál	35
5.3.	Konstrukční popis	38
5.3.1.	Konstrukční řešení a tvarový vzhled	38

6. Údržba potahů.....	38
7. Závěr	39
Seznam použité literatury.....	40
Internetové odkazy	40
Přílohy	41
Vzorky materiálů	41
Rozmístění vzoru výšivky	42
Fotografická příloha	45

Úvod

Každý občas potřebujeme někdy chvilku pro sebe na odpočinek, ať už od školy, od práce či jen každodenní rutiny našich životů. Zvláště pak v dnešní uspěchané době, kdy je prakticky každý druhý člověk workoholik a musí se prakticky „donutit“ na chvíli přestat pracovat a prostě jen tak chvíli relaxovat.

Málokdy se nám ale podaří najít si na to opravdu vhodné místo, které do nejmenšího detailu vyhovuje našim potřebám, a často se proto spokojíme s ne úplně ideálním prostředím. Tato bakalářská práce je zaměřena na to, jak si takovéto ideální místo vytvořit.

Hlavní inspirací pro design vrchních potahů jsou půdorysy katedrál. Tento objekt je vytvořen nejen pro relaxaci tělesnou, ale i spirituální.

Hlavním cílem této práce je vytvořit co nejvariabilnější odpočinkový kout, aby si ho opravdu každý mohl upravit podle své potřeby a místa, které má pro něj k dispozici.

Základní tvary dílů, ze kterých se daný objekt skládá, to plně umožňují a poskytují velké množství variant sestavení. Takže si každý může svůj ideální relaxační kout vytvořit podle své vlastní fantazie, prakticky cihlu po cihle nebo kámen po kameni, jak tomu bývalo dříve při stavbě katedrál.

Celý relaxační objekt je proveden v příjemných zemitých barvách, které pomáhají navozovat klidnou atmosféru.

Jeho využití je všestranné, nejvíce by byl vhodný do veřejných interiérů knihoven, čajoven, klubů. Také v odpočinkových zónách v obchodních centrech nebo i do větších bytů.

1. Inspirace

1.1. Zamyšlení

Pro tvorbu tohoto relaxačního objektu byly použity jako inspirace půdorysy francouzského typu gotických katedrál. Toto téma je zvoleno z důvodu snahy o spojení relaxace tělesné s relaxací duševní.

Katedrály byly odjakživa spojovány s duševní meditací a spiritualismem. Jsou to nádherné chrámy, které svou úchvatnou architekturou a nádhernou výzdobou okouzlovaly v minulosti celé národy, a ještě dnes, když se na ně podíváme, v nás vzbuzují téměř posvátnou úctu nad jejich architektonickou dokonalostí a propracovaností do sebemenších detailů.

Už jen samotný fakt, že je naši předkové byli schopni postavit bez jakýchkoliv výdobytků moderní techniky, bez kterých se dnes žádný stavební projekt neobejde, je téměř zázrakem samo o sobě.

Návštěva těchto nádherných staveb je téměř pro každého životním zážitkem. Tento zážitek je pak přenesen prostřednictvím tohoto objektu a tak zapojen do našeho každodenního života.

1.2. Inspirace v historii

1.2.1. Katedrální stavby napříč staletím

Pod slovem katedrála si lidé mohou představit hned dva pojmy, a to církevně právní pojem, nebo pojem z hlediska architektury.

Jako církevně právní pojem, slovo katedrála pochází z řeckého slova *καθέδρα* (*katedra*), což znamená stolice nebo křeslo. Tímto názvem se označuje stavba, která je sídelním místem biskupa.

Pojem katedrála, z hlediska architektury, je o něco složitější. Jedná se o církevní stavbu, neboli chrám, který musí splňovat určité architektonické podmínky, aby se dal počítat jako stavba francouzského katedrálního typu.

Těmito čtyřmi podmínkami jsou:

- věnec kaplí
- bazilikální průřez stavby
- chórový ochoz
- vnější opěrný systém

Na světě existují tisíce a tisíce katedrál, postavených od raného středověku, až po současnost. Některé z nich však dosud nebyly dokončeny. První katedrální stavby se začaly stavět už v pozdním románském období, ale ty nebyli ničím výjimečné. Katedrály však proslavil napříč historií až gotický sloh.

Dispozice půdorysu gotických francouzských katedrál se vyvíjela z románského slohu. Změnou oproti němu byl věnec kaplí, který v románském slohu tvořili segmenty oblouků, ale v gotice byly tyto oblouky nahrazeny pětibokými kaplemi, jejichž strop se sbíhal do svorníků.

V gotice byl velice oblíbený kult uctívání Pany Marie, proto byla největší vnitřní kaple zasvěcena vždy právě jí.

Chrámová loď je oddělená od kněžiště mohutným, triumfálním, neboli vítězným obloukem. Kněžiště bylo odděleno takzvanou přepážkou „letner“. Uvnitř se mohlo nacházet více oltářů, ale jen jeden byl hlavní. Lodě mohly být od sebe odděleny pilíři, sloupy, nebo hubenými sloupky s patkou a hlavicí. Klenební žebra pak byla vždy spojena svorníkem, bez kterého by se jinak zřítla.

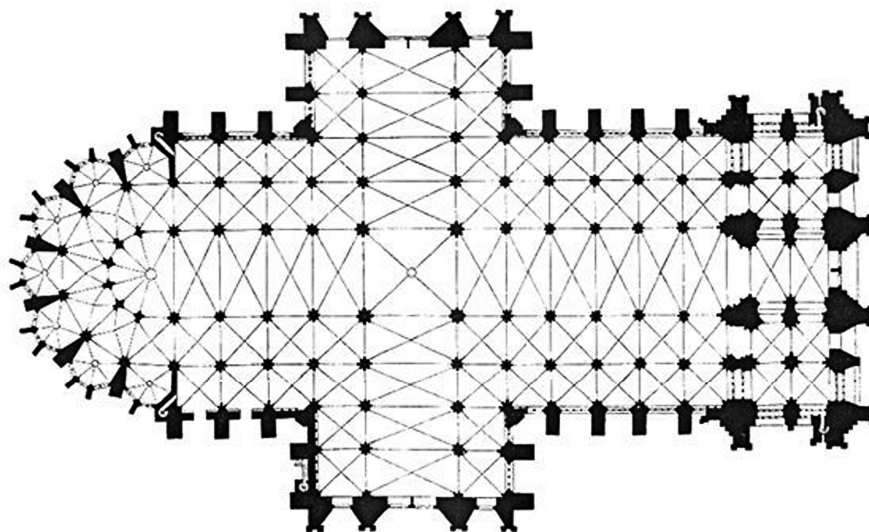
Další příklad změn oproti románskému slohu může být uveden u katedrály Notre - Dame v Paříži. U této raně gotické katedrály se dostává příčná loď až téměř do středu dispozice a málo přesahuje půdorys. Raně gotické katedrály jsou navíc pěti-lodní. Při stavbě francouzských katedrál se především počítalo s velkým počtem věží. Nakonec se od původních plánů téměř vždy upustilo a postavilo se jich méně.

Průčelí těchto katedrál tvoří tři přízemní portály. Nad těmito portály probíhá takzvaná galerie s plastikami. Nad středním portálem se pak nachází rozetové okno, celé průčelí je pak řešeno jako dvouvěžové.

Za vůbec první katedrální gotickou stavbu francouzského typu je považována stavba Saint Denis. Tato stavba byla vysvěcena roku 1140, ale status katedrály získala teprve až roku 1966, kdy se stala sídlem biskupa.

Mezi čtyři nejklasičtější a nejznámější katedrální stavby francouzského typu patří Katedrála Chartres, Katedrála v Remeši, Katedrála v Amiens a Katedrála v Bauvaux.

V pozdním období francouzské gotiky docházelo ke scelování vnitřního prostoru. Jednotlivá klenební pole, jsou přesně vymezena bez přechodů, travé jsou sjednoceny do jednoho obrovského celku. Tímto způsobem také později vznikla takzvaná síťová klenba, kterou vynalezl v Praze Petr Parléř.

Obrázek 1: Půdorys kolínské katedrály

2. Historie nábytku

2.1. Všeobecná historie

Nábytek provází lidstvo už od počátku věků a nikdo z nás už bohužel nedokáže přesně určit jeho skutečné počátky.

Nejstarší kusy dochovaného nábytku se někdy datují až do doby tisíc let před naším letopočtem a vyskytují se v téměř každé známé kultuře na této planetě. Máme samozřejmě důkazy z daleko starších dob o jeho nejrůznější existenci, ale tyto kusy nábytku se už bohužel do dnešních dob nedochovaly. O jejich existenci dnes víme pouze z vyobrazení z nejrůznějších nástěnných maleb a užitkové keramiky.

2.1.1. Řecko

Řecko je pravděpodobně jednou z velmi důležitých kultur v dějinách lidstva. Vliv této kultury nás jistě všechny nespočetněkrát ovlivnil, v průběhu nadcházejících staletí. Bohužel jak už jsem zmiňovala v předešlém odstavci, Řecko je jednou z mála kultur ze které se nám nedochovaly žádné hmatatelné kusy nábytku. Naštěstí jej umělci nespočetněkrát vyobrazovali stále dokola a dokola na nejrůznějších nástěnných malbách a keramice. Takže si dnes můžeme udělat docela přesnou představu, jak nábytek v tomto historickém období vypadal.

Na vázách, miskách a amforách jsou znázorněny kolikrát velice detailně všechny typy nábytku, které se v této době v domácnostech používaly, ať už šlo o židle, nejrůznější stoličky, stoly či dokonce už i předchůdce postelí. Věci byly podle vyobrazení ukládány do truhel. Jediné, co chybí, je jakékoliv vyobrazení skříní, z čehož se předpokládá, že se v této kultuře nikdy nepoužívaly.

Tvary tohoto nábytku vycházely především z nejrůznější zvířecí anatomie. Jednalo se hlavně o sedací nábytek (židle, stoličky, stoly...). Nohy tohoto nábytku byly velice často provedeny jako nejrůznější nohy či tlapy zvířat. Postele pak byly tvořeny rámem s roštem nebo výplní z různých druhů kožených pásů. Část určená pro hlavu byla vždy vyvýšena, a na vyobrazeních se dokonce objevují i nejrůznější tkaniny a pokrývky. Veškerý nábytek byl také velice hojně zdobený nejrůznějšími ornamenty, jako byly například ornamentální pásy z palmet, meandrů, zuborezů či vejcovce. Tyto ornamenty se běžně využívaly i v architektuře této doby.

Nábytek byl na svou dobu konstrukčně poměrně složitý. Zcela běžně se používaly jak kolíčkové spoje, čepy tak i klížení. Sedací nábytek byl téměř prakticky pokaždé potažen potahy z kožených pásků. Vedle klasického dřevěného nábytku se navíc používal nábytek bronzový. Pro venkovní nábytek se hojně využíval jako materiál kámen.

2.1.2. Řím

V porovnání s Řeckem byl Řím na daleko vyšší úrovni, co se vybavení domu a celkové kultury života týče. Popravdě, římský životní styl má s tím dnešním mnoho společného. V domech byla využívána jak studená tak i teplá lázeň. Už v této době byla samozřejmostí v běžném užívání i tekoucí voda, a dokonce i jakýsi předchůdce ústředního topení, takzvané „hypocaustum“. Tento vysoký styl života se odrážel také v nábytku.

Nábytek obsahoval v zásadě stejné typy jako nábytek řecký. Ovšem s výjimkou skříní, které se v římské kultuře vůbec nevyskytovaly. Římský nábytek však byl daleko více propracovaný a existovala celá řada nových způsobů konstrukce.

Dobrym příkladem těchto nových způsobů konstrukce byly například sedací stolice s příčkami a luby, které měly soustružené nohy. Sedadlo bylo stejně jako u jejích řeckých protějšků vyrobeno z kožených řemenů. Velice typické byly také židle s prohnutýma nohama a anatomicky tvarovaným opěradlem na záda. Stále se však přesto nadále využívala v tvorbě nábytku i anatomie zvířat. A to především na nohou nábytku, v podobě tlap a zvířecích nohou. Dalšími typy nábytku používanými v této době byla například košová vyplétaná křesla, křesla velice podobná kamenným trůnům, nebo sedátka z bronzových nebo železných, litých a kovaných dílů.

Postele se v mnohém podobaly postelím dnešním. Skládaly se z jednoduchého rámu, který doplňovaly vysoustružené nohy a podložkou hlavy. Celý rám postele pak byl vyplněn koženým výpletem.

To, že se při tvorbě nábytku začal ve velkém používat soustruh, vedlo k tomu, že se z velké části změnil jeho tvar do jakési sloupkovité formy. Spoje nábytku byly tvořeny drážkami a čepy a byly fixovány krátkými dřevěnými kolíčky.

2.1.3. Románská doba

V románské době byl nábytek i vnitřní zařízení obytných prostor velice archaický a strohý, ostatně i jako celý tento architektonický sloh. Z tohoto důvodu se také do dnešní doby mnoho exemplářů nedochovalo, protože byly v průběhu staletí nahrazeny za daleko praktičtější a pohodlnější kousky nábytku. Stejně tak, jako u antického Řecka, máme o románském nábytku představu, hlavně díky iluminovaným rukopisům a nejrozličnějším dobovým malbám, ať už nástěnným či deskovým. Vyobrazený užívaný nábytek byl velice skromný.

Sedací nábytek tvořila především nejrozličnější lavice a křesla, velice podobná kamenným trůnům, které měly ve spodní části občas i truhlici a jen velice nahrubo soustružené nohy. Občas bývaly doplněné i područkami.

Základním konstrukčním prvkem románského nábytku byl sloupek, který byl buď tesaný, nebo vysoustružený. S těmito sloupky se pak pracovalo dále. Byly používány jako nohy u židlí, které byly většinou trojnohé nebo jako nohy u postelí. Ze sloupků u židlí byl tvořen dokonce i rám sedáku a opěradla. Rám byl většinou vyplétaný napnutou a vyčiněnou zvířecí kůží. Spoje nábytku pak tvořili jednoduché dlabané čepy. Nábytek byl většinou zdoben pouze jednoduchou geometrickou ornamentikou, nebo stylizovanými slunečními kotouči a hvězdami. Na rozdíl od antiky, byly luxusnější kusy nábytku polychromovány barvami na křídovém podkladu.

2.1.4. Gotika

V gotice, na rozdíl od předchozích dob začal být nábytek namísto jen čistě účelového také reprezentativní.

Sedací nábytek obsahoval, kromě velice rozšířených lavic, které mívali často překlopná opěradla. V měšťanských domech se vyskytovaly hlavně takzvané nůžkové skládací židle a trojnohé stolice. Vysoce postaveným osobám se k sezení nabízela křesla podobající se trůnům, opatřená navíc baldachýnem, které mělo většinou rámovou konstrukci s řezanými výplněmi.

Postele se vyskytovaly ve dvou druzích, buď takzvané baldachýnové, nebo skříňové. Postele byly vždy určeny pro více než jednu osobu, a to pro manželské páry, a nebo pro čeleď. Od toho byly také odvozeny názvy „postel manželská“ a „postel čelední“. Postele měly částečně uzavřenou konstrukci, aby byly schopné izolovat co

nejvíce tepla v tehdejších velice málo nebo vůbec nevytápěných prostorách. Kvůli nedostatečné teplotě v místnosti, byly často mezi peřiny, vkládána ohřívadla.

Postele svým typem připomínaly antické, a to hlavně z toho důvodu, že byly velice krátké. V hlavové části vyvýšené, protože se spávalo takzvaně pololežmo, horní část těla byla ještě navíc podestlána několika polštáři.

2.1.5. Renesance

Renesance převzala prakticky veškerý nábytek z gotiky. Jediné, co se změnilo, byla ještě daleko větší zdobnost. Z gotických nůžkových židlí se postupně vyvinula křesla s područkami. Novinkou oproti předešlým obdobím byly stolicové židle všech možných typů, zdobené řezbou. Ze severní Itálie, byly v pozdní renesanci importovány takzvané lombardské židle, konstruované z velmi širokých prken, tvořících podstavu, sedák i opěradlo, zdobené prořezáváním. Z této židle byla převzata základní forma, která se později rozšířila po celé střední Evropě.

Postele se stále používaly, jak baldachýnové, tak i skříňové. Ale objevil se zcela nový typ postelí, a to skládací lůžka užívaná jako cestovní postele.

Veškerý nábytek v renesanci vycházel z konstrukce ráků. Větší plochy už byly dýhované nebo opatřované intarzií.

2.1.6. Baroko

Asi nejvíce typickým představitelem barokního sedacího nábytku bylo křeslo, s velkým tuhým zadním opěradlem, díky němuž bylo daleko více pohodlnější než renesanční židle. Toto křeslo bylo také mírně skloněno dozadu. Sedák i opěradlo byly navíc již čalouněny, někdy dokonce zdobeny i gobelíny nebo vyšíváním. Velice oblíbené bylo lemovat potahy střapci.

Stoly se přestaly umisťovat, s výjimkou jídelních stolů, doprostřed místností, a na místo toho se rozestavovaly kolem zdí. Tvary nohou byly velice buclaté a prohýbané a zdobené navíc vinutím nebo splétáním.

Postele byly i nadále baldachýnové, ale s daleko složitějšími damaškovými nebo brokátovými drapériemi, skládanými různě přes sebe. V baroku se postele začaly považovat za luxusní nábytek. Bylo to hlavně díky vlivu dvora Ludvíka XIV.

2.1.7. Rokoko

Všechny viditelné části nábytku v této době byly dýhované, i když stále jen drobně, protože se dýha řezala ručně. Také se ještě více rozšířil intarzovaný nábytek. Svrchní desky všech stolků byly zhotoveny z leštěného mramoru. V 17. století se také k nám z Číny dostala technika laků, ale vzhledem k vysoké ceně se tento nábytek prozatím rozšířil jen mezi vyšší šlechtou.

Asi nejdůležitějším kusem nábytku se stala takzvaná skříňová komoda s dvěma až třemi zásuvkami, další variantou pak byla třídílná komorová skříň.

2.1.8. Klasicismus

Klasicismus se od nejrůznějších forem a linií rokoka navrátil zpět k vzpřímené a rovné konstrukci. Oproti rokoku byly všechny důležité konstrukční body navíc zdůrazňovány listovými rozetami. Vznikly nové typy nábytku, jako například šicí, toaletní či hrací stolky. Ve velké oblibě se také vyráběly nejrůznější tajné zásuvky, občas s velice složitými otevíracími mechanismy.

2.1.9. Období pluralismu

Tímto pojmem se shrnují veškeré světové názory a ideologie od konce 18. století až po současnost. Není ani možné je nějak popsat či datovat, protože celá řada těchto směrů se vzájemně překrývala a ovlivňovala. Za zmínku ale stojí například období historismu, kdy se propagoval návrat k románskému a gotickému slohu ale i renesanci.

Projevil se zde i krátký zájem o Orient, ze kterého bylo převzato hlavně mnoho zdobných a ornamentálních prvků. Nábytek do obytných pokojů škol a úřadů měl převážně novorenesanční tvary, stejně tak, jako nábytek reprezentačních prostor.

Protože se však vycházelo z nezměněné konstrukce, obrátila se snaha o to, odlišit se na jeho ornamentální výzdobu. Vznikalo proto nespočet řezbářských provozoven. Zároveň však bylo i nadále módou vlastnit historizující slohový nábytek.

Celé toto období se nazývá podle vlády anglické královny Viktorie, takzvaně Viktoriánským slohem.

Dalšími uměleckými slohy a styly pak byly například Arts and Crafts, Secese, Bauhaus, De Stilj, Expresionismus a Mezinárodní sloh.

2.2.Historie techniky sítotisku

První zmínky o sítotisku se dají vystopovat až do starověké Číny. Tehdy byly používány šablony na hedvábných sítkách, napnutých na rám, k potiskování textilních materiálů. Je to tedy jedna z nejstarších tiskových technik vůbec. V odborné literatuře se uvádí postup pro opakované zobrazení motivu za použití tiskové šablony.

Na dřevěný rám, na kterém byla napnuta jemná síťka, tvořená lidskými vlasy nebo koňskými žíněmi. V pozdější době se začalo používat hedvábí, od čehož také vznikl název sítotisku, v angličtině (angl. silk - silkscreen, silkprint). Skrz tuto jemnou síťku se pomocí šablony, zhotovené z vosku, želatiny, papíru či jiného přírodního materiálu protiskovala barva pomocí širokého štětce nebo třerky. Takto vytvořené šablony se pak následně používaly pro potisk látek a kůže, které se pak dále použily k výrobě oděvu. Tato technika navíc umožňuje opakované použití stejné šablony.

Sítotisk byl hojně rozšířen v středověkém Japonsku a Číně, díky obchodním kontaktům těchto dvou zemí. Evropa se s touto technikou seznámila až o celá staletí později. V Japonsku se touto technikou zdobila v 17. století hlavně kimona.

V Evropě se ovšem sítotisk proslavil až na počátku 20. století, kdy byl předveden na světové výstavě ve Vídni. Široké veřejnosti zde byly představeny japonské tisky. Ty samé tisky putovaly později ještě do Chicaga a Filadelfie. Američané si tuto techniku velice rychle oblíbili a začali ji používat v průmyslu.

Sítotisková technika jako taková, byla patentována roku 1907 Samuelem Simonem z Manchesteru. Před druhou světovou válkou, byl sítotisk využíván v Hollywoodu pro tisk filmových plakátů. V průběhu války byl využíván armádou například pro potisk vojenských triček nebo označování tanků.

Po druhé světové válce, kdy došlo k velkému rozvoji chemie, byly objeveny světlo-citlivé roztoky, pro výrobu sítotiskových forem.

Centrem se stala Německá spolková republika, kam nejnovější technologii přivezla a využívá americká armáda k potisku svých uniforem. Sítotisk našel své využití také v umění. Tomuto způsobu uměleckého sítotisku se začalo později říkat serigrafie.

Tuto techniku používali například umělci Andy Warholl, Victor Vasarely, Willi Baumeister, Richard Estes a další.

3. Barvy

3.1. Vliv barev

S barvami se v běžném životě setkáváme každý den. Jsme jimi neustále ovlivňováni, ať už si to uvědomujeme nebo ne. Specifické barvy mají vliv na naši psychiku a nálady. Proto je velice důležité, jaké barvy si volíme, ať už jde o barvu oblečení, potahů, závěsů, povlečení nebo i barvu stěn do místností, kde trávíme většinu našeho volného času. Každá kultura světa si ale vykládá barvy zcela jinak. V Číně je bílá barva symbolem smutku a smrti a pro běžného Evropana zase značí čistotu nevinnost a někdy také počátek.

3.2. Významy barev

3.2.1. Bílá

Bílá barva u nás představuje zosobnění čistoty nevinnosti a nejvyšší dokonalosti jaké jen lze v životě dosáhnout. Této barvě podle průzkumů dávají přednost především nekompromisní upřímní lidé, kteří jsou velice otevření. Tato barva také velice účinně opticky zvětšuje prostor a působí rozjasňujícím dojmem, je chladivá, dává čas a prostor k přemýšlení.

3.2.2. Šedá

Šedá barva, podobně jako i zelená barva, je směsicí světla i temnoty. Tato barva je barvou dokonalé neutrality, náchylnosti k opatrnosti a ochoty ke kompromisům. Šedá je často vnímána okolním světem jako velice nudná a nezajímavá barva, typická barva stínů, je symbolem nevědomí či podvědomého konání. Je to barva potlačování, omezování, nejistoty a hlavně strachu ze života.

3.2.3. Černá

Oproti bílé je černá barva základní mystickou barvou. Lidé, kteří dávají přednost této barvě, se často vyznačují hlavně vysokou citlivostí a tajnůstkářstvím. Tato barva působí prakticky jako jakási duševní kotva, která nám pomáhá neztratit sebe sama v neklidu dnešního uspěchaného světa. Učí nás, abychom se zaměřili v rozjímání hlavně

na naše vlastní nitro, aniž bychom se uzavřeli od okolního světa a také nás nechává otevřenými a přístupnými všem možnostem aniž by nás nějak omezovala.

3.2.4. Žlutá

Žlutá barva je nejsvětlejší ze všech pestrých barev, působí na nás jasně, povzbudivě, zahřívá a rozveseluje nás i naše nitro. Oživuje v nás naše myšlení a povzbuzuje přenos impulsů v mozku a naší centrální nervové soustavě.

Svým pozitivním, magnetickým chvěním působí tato barva velice pozitivně a povzbudivě na naše nervy a ztělesňuje pocit svobodného, naprosto ničím neomezovaného a nezatíženého pozvolného vývoje. Podporuje náš metabolismus, pomáhá nám vylepšovat naši paměť a komunikaci s ostatními lidmi.

3.2.5. Zlatá

Zlatá barva v minulosti, ale i dnes symbolizuje především přeměnu porozumění na moudrost. Tato barva také mimo jiné podněcuje a nabádá k řešení našich psychických problémů, dává nám odjakživa pocit bohatství, lesku a tepla. Zlatá barva je barvou správného, pravého středu, barva univerzální lásky a nejvyšších lidských hodnot. Je znakem idealismu, velkorysosti a šlechetnosti.

Tato barva přeměňuje cokoliv nezajímavého ve velice hodnotné, drahocenné a žádoucí. Vyjadřuje klid a vyrovnanost duše těla. V malířství se touto barvou označuje takzvaný zlatý řez, který představuje naprostou dokonalost kompozice.

3.2.6. Oranžová

Oranžová barva představuje odstranění naší, jinak velice těsné emocionální struktury. Udržuje v nás neustálý pohyb životních energií. Vyznačují se jí lidé, které především zajímá svět i lidé okolo nás. Vyjadřuje kreativitu a pocity štěstí.

Má také podle studií velice blahodárný vliv na trávení, proto se doporučuje na dekoraci kuchyní a velice často se používá jako barva určená na jídelní talíře.

3.2.7. Červená

Je asi nejvíce známá jako barva krve. Lidé, kteří preferují tuto barvu, bývají často velice impulzivní a horkokrevní, někdy jejich nálady dokonce až hraničí s agresivitou.

Představuje pohyb životní sílu a hlavně energii. Červená barvou typu extrovertní osobnosti a je také velice stimulující barvou.

3.2.8. Růžová

Je už od pradávna barvou mírnosti, něhy a vyšších citů v lásce. Prozrazuje na nás sentimentality a jemnost. Je ideální pro relaxaci, protože její vliv působí na člověka tak, že uvolňuje napětí ve svalech i v mysli.

3.2.9. Fialová

Fialová barva stejně jako modrá barva patří ke stejné skupině chladných barev. Tyto barvy působí na lidský centrální nervový systém velice uklidňujícím dojmem. Vyvolávají v nás často pocit unavenosti a spánku, což je také důvod proč se hojně používají při dekoraci ložnic a míst určených k odpočinku.

Velice často je to oblíbená barva osob, které projevují umělecké nadání nebo umělecké sklony. Fialová barva je podobně jako černá barva barvou mystična a snění. Dále také symbolizuje duchovnost a srdečnost jedince.

3.2.10. Modrá

Jak už bylo zmíněno, v souvislosti s fialovou barvou, jedná se o velice studenou barvu působící velice uklidňujícím dojmem, symbolizuje osobnost, samostatnost, originalitu a nezávislé názory. Modrá barva symbolizuje osobnost, která je velice originální.

Představuje samostatnost člověka s nezávislými a ojedinělými názory. Oblíbená barva u osob s uměleckými sklony vyjadřující pocit svobody, daruje nám inspiraci, pocházející čistě z našeho nitra. Představuje opatrnost, rozvážnost, nečinnost a lehkovážnost. Vyjasňuje a rozšiřuje ducha a naši duši.

3.2.11. Tyrkysová

Tato jasná, zelenkavá modř symbolizuje v mnoha kulturách svobodnou a nespoutanou, nezávaznou duši. Tyrkysová barva často podporuje sebevědomí a podněcuje v nás naši fantazii a spontánnost. Tato barva ale může být chápána velice

negativně, a to sice jako symbol nezměrného sobectví a až nezdravé touhy po uznání okolního světa a lidí kolem nás.

3.2.12. Zelená

Zelená barva symbolizovala ve starodávném Egyptě barvu nesmrtelného života a znovuzrození. V našich končinách je to především barva symbolizující přírodu, náklonnost k druhým a soucitu s ostatními lidmi. Představuje stejně jako modrá barva kreativitu, ale navíc i citlivost a ochotu pomáhat jiným lidem prostřednictvím pochopení a soucitu.

Zelená barva nás podvědomě léčí a dává nám pocit vyrovnanosti a naprostého vnitřního míru. Podporuje také hodně empatii a náklonnost k druhým lidem.

3.2.13. Běžová

Tato barva v nás má vzbuzovat pocit důvěry, pokud má světlejší odstín, může se navíc vykládat jako barva nevinnosti, čistoty nebo i dobroty. V kombinaci s vínovou symbolizuje znalost, moudrost, kontemplaci a klid.

3.2.14. Hnědá

Hnědá je hned na první pohled nenápadná a velice nudná, naprosto nezajímavá barva. Osoby, které na sobě nosí převážně hnědou barvu, o sobě svému okolí prozrazují především to, že jsou velice důvěřivými lidmi, milé a klidné nekonfliktní povahy. Pokud se vám zdá, že ve snu vidíte hnědou barvu, je to předzvěst konvencí a všednosti vašeho života.

3.3. Zvolené barvy

Po důkladném zvážení významu všech těchto barev byly pro vytvoření objektu nakonec zvoleny tři barvy v zemitých odstínech, které se vzájemně skvěle doplňují.

Běžová barva, která byla vybrána jako podkladová a převažující barva, navozuje klid a vyrovnanost. Je to neutrální barva společně s bílou a hnědou. Tato barva je navíc ideální pro tvorbu tohoto relaxačního objektu, protože navíc také působí chladivým a rozjasňujícím dojmem a dává lidem čas a prostor k přemýšlení a rozjímání. Opticky také zvětšuje prostor.

Hnědá barva, která je použita jako barva pro potisk, působí jako duševní kotva, která napomáhá při rozjímání, abychom se neztratili v sebe sama. Učí nás, abychom se v rozjímání zaměřili hlavně na naše nitro, aniž bychom se zcela uzavřeli a izolovali od okolního světa kolem nás.

Hnědá barva také působí nekonfliktně a vyvolává v lidech pocit důvěry, aniž by je jakkoliv omezovala v rozjímání a relaxaci.

Na výšivce je použita barva vínová, která v kombinaci s běžovou symbolizuje především duševní zralost, znalost a moudrost.

4. Materiál

4.1.Potahový materiál

Potahový materiál jako takový, je velice široký pojem, co se textilií týče. V dnešní době se dá jako potahový materiál použít prakticky cokoliv, počínaje jednobarevnými textiliemi, přes nejrůzněji vzorované, efektní nebo s vlasovým povrchem až po koženky a usně.

4.1.1. Vnější potahový materiál

Estetický vzhled objektu je jedna z nejdůležitějších vlastností vůbec. Proto musí být při volbě materiálů, barev i vzorů velice důkladně dbáno na výběr, protože je to první, co každý uživatel vidí. Pokud vzhled daného objektu nedokáže zaujmout na první pohled, málokdo mu nadále věnuje pozornost, ať už jsou jeho další vlastnosti sebelepší.

Ale nesmí se zapomenout na ostatní kritéria, která jsou také velice důležitá při volbě materiálu ať už vnitřního či vnějšího. Mezi tato kritéria mimo jiné patří například funkčnost a samozřejmě nezbytná snadná údržba potahu.

Jako potahový materiál na můj variabilní relaxační objekt je zvolen pouze jeden druh potahového materiálu:

Vnější potah světle béžové barvy je doplněn potiskem, vytvořeným technikou sítotisku a provedeným v hnědé barvě. Sítotisk je doplněn náhodně rozmístěnou výšivkou v barvě vínové.

Jako vnitřní potahový materiál je použit ten samý materiál, ale tentokrát čistě bez vzoru a výšivky. Složení materiálu je 100% polyester, bez vzoru, s jemným vlasem.

Vnější potahový materiál, je oproti vnitřnímu potahovému materiálu potištěn technikou sítotisku. Vzor tištěný sítotiskem je jednoduchý jednobarevný vzor, provedený černou barvou a vycházející z architektonických prvků staveb katedrálního typu zobrazovaných na půdorysech právě těchto staveb.

4.1.2. Vnitřní materiál

Mezi úplně první výplňové materiály sloužilo v minulosti například suché listí nebo suchá tráva, popřípadě i seno. S tímto materiálem se vyplňovala veškerá lůžka a postele, jako izolace proti tvrdému a nepohodlnému dřevu, ze kterého byly tyto postele vyrobeny. Tento materiál se ale postupem času prokázal nevyhovujícím z toho důvodu, že docházelo k velké lámavosti a tvorbě drobného prachu. Proto se také později přešlo na slámu, která byla daleko hygieničtější a také měla oproti senu nebo listí skvělé tepelně izolační vlastnosti. A bylo velice snadné ji každý rok vyměnit za čerstvou. Jako výplň do matrací se proto sláma používala celá staletí.

Mezi další velice často používané výplňové materiály patřily dále nejrůznější živočišné materiály, jako například nejrůznější druhy vlny a peří, občas dokonce i koňské žíně.

Z rostlinných materiálů se pak dále používala například takzvaná žumara, což byl druh palmového listí rozřezaného na drobné kousky, dále pak bavlna nebo koudel. Peří, bavlnu a koudel si ale kvůli vysoké ceně mohla dovolit, jen nejbohatší vrstva obyvatelstva, zbytek se musel spokojit s levnějšími materiály.

V osmnáctém století se pak začaly používat už i pružiny, ty však musely být kvůli stabilizaci převázané provázkem. V dnešní době už se namísto provázku používají sáčky, do kterých jsou pružiny zašity.

V současné době se jako výplňové materiály do lůžek a matrací používají materiály, které mají mnohdy daleko horší vlastnosti než ty, které používali naši předkové, a které ani nevyhovují dnešním hygienickým podmínkám. Asi největším příkladem takovýchto nehygienických výplní je molitan. Tento materiál, i když dodnes hojně používaný má mnoho nevýhod. Asi jednou z největších je však to že na rozdíl od klasické slámy špatně odvádí vlhkost, což způsobuje plesnivění povlaku matrací a také to že velice snadno podléhá rozpadu působením ultrafialového záření.

V současné době se proto upouští od používání těchto nejrůznějších typů molitanů a navzdory moderní době jsou volně k dostání takzvané přírodní matrace, ve kterých se jako výplň znovu nadále používají stejné materiály, které v minulosti používali i naši předkové (kokosová vlákna, vlny, koňské žíně, konopí,...).

4.2. Výroba molitanu dnes

Molitan – Polyuretan se vyrábí polyadící alkoholů na izokyanáty za vzniku uretanové vazby. Izokyanáty velmi snadno reagují se sloučeninami obsahující aktivní vodík (což je např. voda). Reakce je doprovázena řadou vedlejších reakcí a některé se využívají při výrobě pěnového polyuretanu. Důležité je uvolňování oxidu uhličitého, který působí jako nadouvadlo.

Vyrábí se vstřikováním určitého množství směsi do forem, která vypění do velkých bloků. Tyto bloky se pak rozřezávají, většinou pásovými pilami, na potřebnou velikost.

Chemické složení pěny bylo zjištěno u různých technologů výroby, ale bohužel samotný výrobní postup je přísně utajován, z důvodu patentování, a proto se k tomuto tématu nemohl nikdo blíže vyjádřit.

Využití polyuretanových pěn má kvůli dobrým vlastnostem rostoucí tendenci, a to:

- ve stavebnictví (izolace hlukové i tepelné, do dilatačních spár),
- v automobilovém průmyslu, (palubní desky, odhlučnění),
- ve zdravotnictví (podpůrné a rehabilitační pomůcky),
- v oděvním průmyslu (vycpávky, výstelky),
- v neposlední řadě v čalounictví (matrace, sedací nábytek).

Vývoj polyuretanových pěn se datuje od první poloviny 50. let, kdy se vyráběly pěny esterového typu s uzavřenými buňkami a využívaly pouze pro technické účely.

Od 60. let se začaly vyrábět typy s otevřenými buňkami a začaly se používat i pro čalounický průmysl.

Od 80. let se už vyráběly první vysoce elastické pěny a technologií výroby se začaly rozdělovat do tvrdostních řad.

Tvrdost je závislá na objemové hmotnosti, kde pěna s vyšší objemovou hmotností má silnější vlákna a má vyšší odolnost proti poškození a únavě. Se zvýšenými požadavky na prodyšnost, vzduch v běžných čalounických pěnách tvoří 95 až 98 % objemu.

Novějšími technologiemi se začaly vyrábět pěny s většími buňkami, se stejnou objemovou hmotností ale rozdílnou strukturou.

Při stejné objemové hmotnosti se vyrábí pěny s rozdílným odporem proti stlačení. Pěny se sníženým odporem proti stlačení (W), s normálním odporem proti stlačení (N), se zvýšeným odporem proti stlačení (H). Tohoto značení polyuretanových pěn, ale nevyužívají všichni výrobci. Existují i jiná značení.

V současné době se pro výrobu sendvičových matrací využívají jednotlivá typy pěn vrstvené v konstrukci.

Pro tuto práci byla zvolena pěna od společnosti Molitan, a.s. Břeclav, která vyrábí typ pěny T, které jsou dodávány o hustotě 16 až 50 kg/m³. V konečném rozhodnutí byla zvolena k použití pěna T 3050, která je pro tento návrh variabilní sedací soupravy dostatečně tuhá a při standardním zatížení nedochází k přílišné deformaci.

Variabilní souprava je volena pro krátkodobý odpočinek, pro dlouhodobý odpočinek by se musela volit jiná skladba materiálu, např. sendvičové složení určitých typů pěn.

4.3. Výtvarný vývoj

Při tvorbě jednotlivých dílů tohoto variabilního relaxačního objektu je vycházeno z geometrických tvarů, které se nalézají na půdorysech staveb katedrálního typu. Původní návrhy byly sestaveny z kvádrových dílů a dílků různých rozměrů. Tento návrh se však při tvorbě makety provedené v poměru 1:2 prokázal jako nepraktický, a proto byl ještě dále přepracován. Jako konečné základní tvary byly zvoleny kvádry o stejných rozměrech (100 cm x 50 cm x 40 cm), se kterým se dále pracovalo a to formou výřezu. Touto jednoduchou úpravou se tak dalo docílit daleko vyšší variability tohoto relaxačního objektu. Tyto tvary byly asi nepraktičtější a nejvíce funkční.

4.4. Vzhled

Použité kvádry mají ve svém středu půlkruhový výřez o průměru 33 cm a délce 50 cm. Půlkruhové středy kvádrů se dají mezi sebou vzájemně kombinovat tak, aby vytvořily jednotlivé stavební kostky, které se na sebe dají dále sestavovat.

To je také hlavní myšlenka celé této práce. Jednotlivé dílky tohoto relaxačního objektu mají představovat cihly, nebo kamenné kvádry, které se dříve používaly právě při stavbě katedrál.

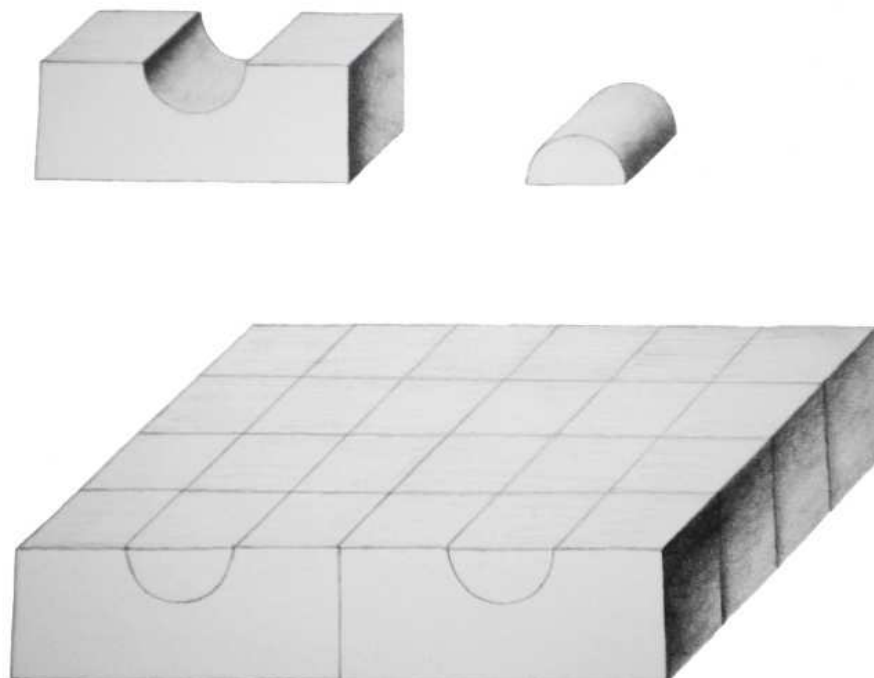
Jednotlivé dílky se dají velice snadno sestavovat a tím získáváme možnost neustále měnit tvar výsledného relaxačního objektu.

Vzhled je pravděpodobně jednou z nejdůležitějších, ne-li vůbec nejdůležitější vlastností každého relaxačního objektu, hned za použitým materiálem. Právě podle vzhledu většina lidí totiž nakupuje, a to i na úkor některých jiných vlastností objektu, které jim jinak ne zcela vyhovují.

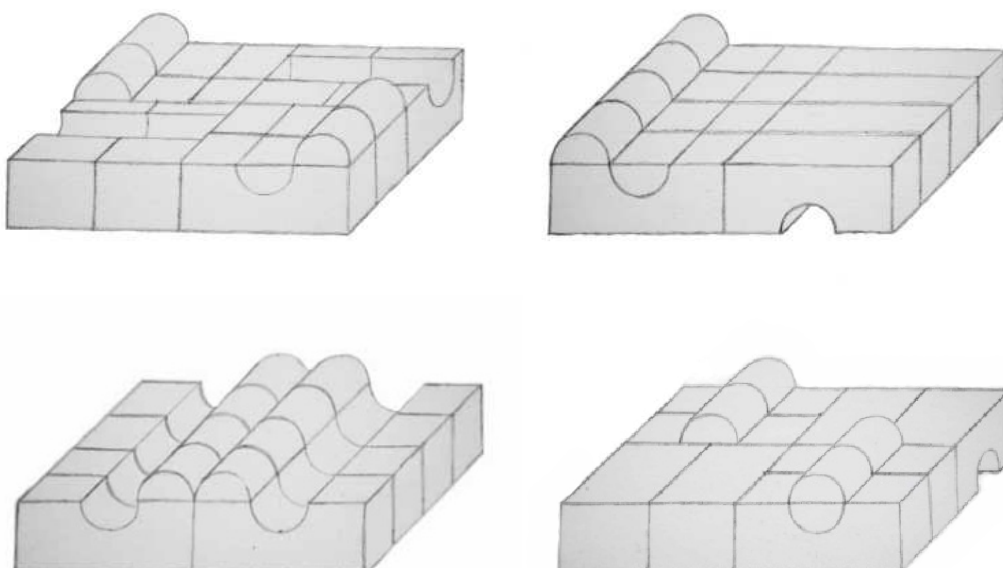
Z tohoto důvodu jsou na relaxačním objektu použity pouze tři barvy, a to béžová jako podkladová barva. Hnědá a vínová jsou pak použity jako barvy doplňkové. Ty se hodí prakticky do každého interiéru a kombinace těchto tří barev vždy působí velice uklidňujícím a na první pohled příjemným dojmem.

Tyto jednoduché barvy podtrhují jednoduchost formy celého objektu. Zvýrazňují jednotlivé geometrické tvary, ze kterých je objekt sestaven, aniž by úplně odváděly pozornost od celkového vzhledu relaxačního objektu. Jednotlivé dílky se dají sestavit do mnoha nejruznějších kombinací.

4.5. Konečný vzhled dílů objektu

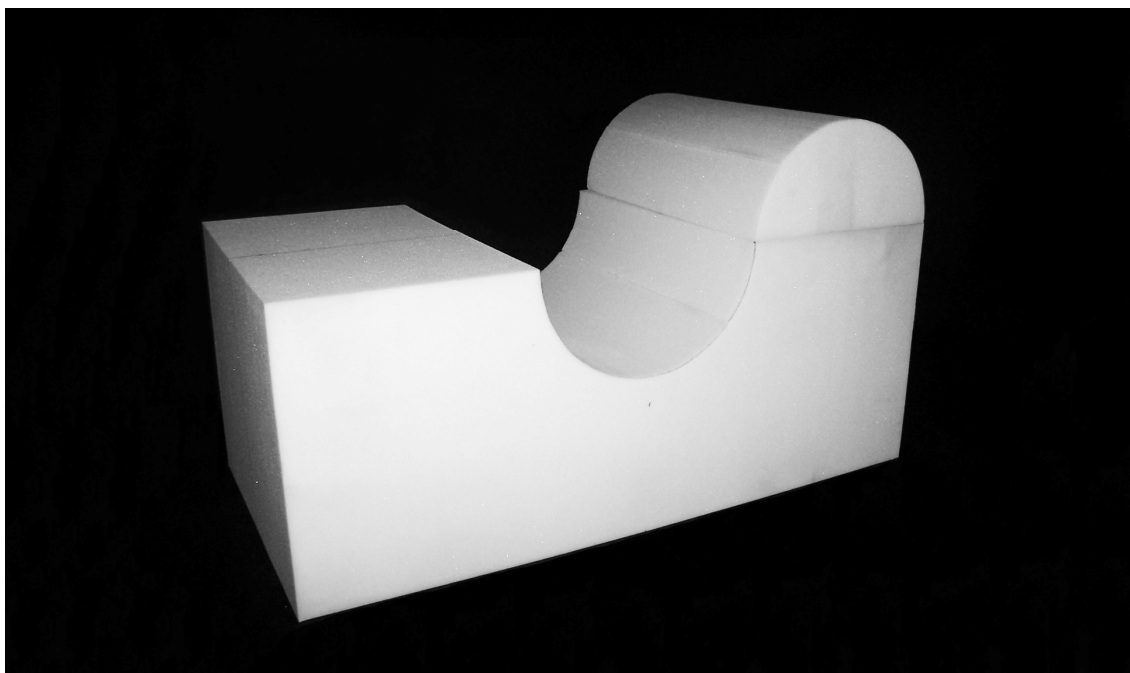
Obrázek 2: Celková sestava dílů

Obrázek 3: Varianty složení

5. Realizace

5.1. Postup práce

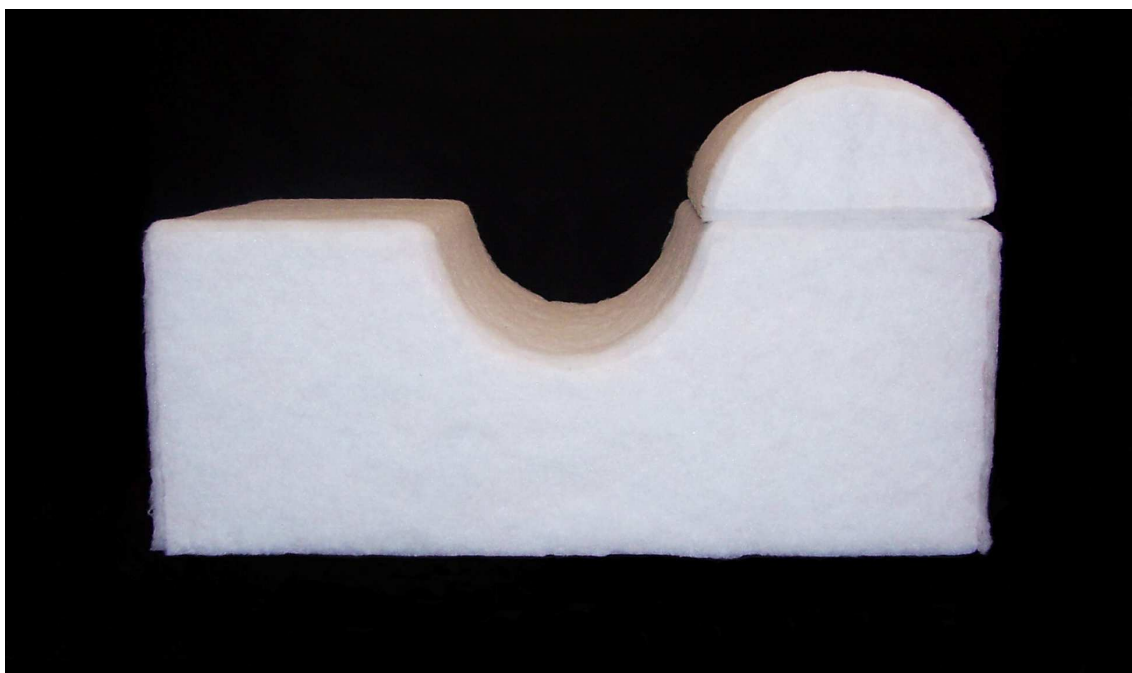

Obrázek 4: Vnitřní výplň

Pro vyrovnaní nerovností způsobených průmyslovým řezáním, jak kvádru samotného, tak i půlkruhového výřezu s průměrem 33 cm uprostřed, je celý povrch výplně nastříkán vrstvou speciálního čalounického lepidla značky Helmicar 14027, které se používá pro lepení celé řady materiálů, jako jsou například polyuretanové či latexové pěny, dřevo, materiály na bázi dřeva a různé plasty. Pro slepování uvedených pěn navzájem a dále pro lepení jut, plstě, gumožíní a roun.

Toto lepidlo je velice vhodné pro práci s textilními materiály, a to zejména z toho důvodu, že po nanesení je zcela bez zápachu a jeho používání je velice snadné.

Celý povrch dílů je následně polepen 1 cm širokou vrstvou rouna, které zaručí vyrovnaní povrchu.

Obrázek 5: Díly potažené rounem

Potah jednotlivých dílů objektu je dvojitý. Vnitřní potah je jednoduchý béžový bez potisku a bez výšivky.

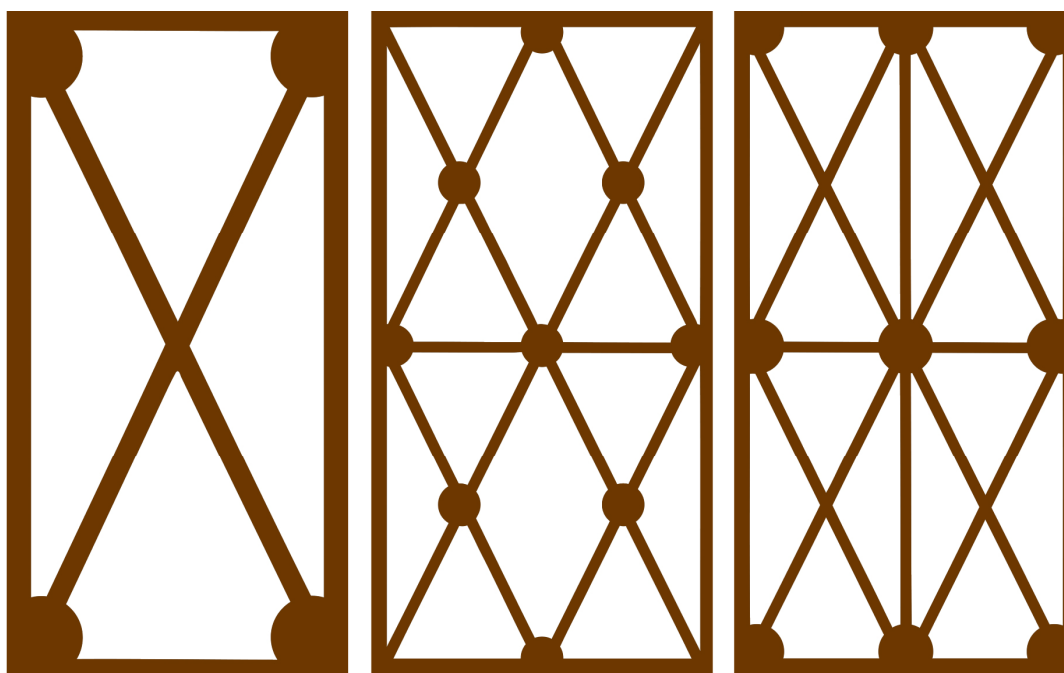

Obrázek 6: Vnitřní potah

Vnější potah slouží jako ochranná vrstva před ušpiněním a je snímatelný pro snadnou údržbu. Zapínání druhého potahu je na zdrhovadlo, na spodních stranách jednotlivých dílů. Spojování jednotlivých dílů nebylo dále třeba, díky jemnému vlasu materiálu k sobě jednotlivé díly velice snadno přilnou.

Samotný potisk druhého potahu je zpracován technikou sítotisku. Jednotlivé aplikace potisku vycházejí právě ze zjednodušených nákrešů půdorysů katedrálních staveb, ze kterých byly vybrány různé prvky architektury, jako je například křížová klenba, nebo opěrné pilíře.

Celkem se jedná o tři samostatné vzory s prostřední kombinovatelnou částí, které byly digitálně vytvořeny.

Obrázek 7: Vzor sítotisku

Sítotisk je proveden pomocí kombinované diazo-UV fotopolymerní emulze, která se vyznačuje vynikajícím vyrovnáváním nerovnosti tkaniny, velmi vysokou schopností kopírování nejjemnějších detailů a krátkou dobou osvitů s velkou tolerancí.

Vrstva emulze je nanесena na síto, potažené jemnou síťovinou a následně jsou nechány zaschnout. Poté je síto osvětleno a přebytečná emulze vymyta. Síto je před vlastním tiskem nutné dobře upevnit, aby nevznikly chyby v tisku.

Barva je nanесena na kraj síta, a následně přes síto protlačována stěrkou, rovnoměrně jedním nepřerušovaným tahem po celé šíři síta se vzorem.

Obrázek 8: Průběh sítotisku

Natištěné vzory jsou na závěr doplněny náhodně rozmístěnou strojovou výšivkou vínové barvy pro oživení. Výšivka je provedena na vyšívacím stroji značky TAJIMA.

K provedení výšivky byly použity vyšívací nitě značky MARATHON, ze 100% viskózy.

Obrázek 9: Strojová výšivka

5.2. Použitý materiál

Asi nejdůležitější vlastností každého relaxačního objektu nebo i jen klasického gauče či křesla je především jeho pohodlnost. Estetická stránka samozřejmě také hraje velice významnou roli, ale nikdo z nás by si určitě nekoupil žádný z těchto výrobků, pokud by se při sezení nebo ležení na nich necítil dobře. Nebo kdyby mu způsobovaly bolesti zad. Proto musí být zvoleny povrchové materiály velice opatrně a s přihlédnutím k účelu daného objektu.

Musí se však dbát i na to, že vnitřní materiál je při výrobě zrovna stejně tak důležitý, jako vnější materiál, ne-li snad ještě důležitější. Právě na vnitřním materiálu nejvíce závisí, zda bude relaxační objekt pohodlný či nikoliv.

Na dnešním trhu je spousta možností nejrozumnějších druhů vnitřní výplně, ale ne všechny mají stejné vlastnosti. Například pro tento konkrétní objekt je zcela nevhodný jako výplňový materiál, výplň složená z polystyrenových kuliček, a to hlavně z důvodu velice špatného držení tvaru, na kterém závisí možnost sestavovat tento variabilní relaxační objekt, do nejrozumnějších kombinací tvarů.

Celý tento objekt je vytvořen právě podle těchto kritérií. Proto je jako výplň zvolena právě polyuretanová pěna ve tvaru kvádrů, s rozměry 100 cm x 50 cm x 40 cm, s vyříznutým půlkruhem uprostřed o průměru 33 cm a délce 50 cm.

Tento materiál má dnes nejrozumnější využití. Používá se především pro výrobu čalouněného nábytku a matrací. S úspěchem může být použit i pro zvukové izolace, jako výplňový materiál, filtrační materiál, nebo popřípadě i jen jako obalový materiál. Navíc je velice dobře prodyšný, lépe odvádí teplo, má výbornou elasticitu, tvarovou stálost a dlouholetou životnost.

Byla zvolena nejvyšší možná tuhost tohoto materiálu, aby jednotlivé díly byly dostatečně pevné, a aby držely požadovaný tvar. Díky tomuto výběru není třeba dřevěné vnitřní konstrukce, která by celý objekt zpevňovala, a tudíž při stlačení polyuretanové pěny nedochází k nepříjemným otlakům, pokud se relaxační kout využívá po delší dobu.

Vnitřní i vnější potah tvoří stejný materiál, a to 100% polyester s jemným vlasem, béžové barvy. Polyester je velmi měkký a pohodlný materiál s vysokou savostí.

Polyesterové vlákno jako takové, je velmi odolné a stabilní. Nejčastěji bývá používáno ve směsi s dalšími vlákny.

Vlákno je velmi pružné, a jeho elasticita může být navíc mnohonásobně zvětšena ve směsi s jinými vlákny. Toto je obzvlášť praktické u velmi namáhaných oděvních součástí. Polyester se v dnešní době hojně používá, jako materiál pro výrobu funkčního spodního prádla, ale není tímto využitím omezen.

Syntetická vlákna, která se dnes vyrábějí jako náhražka přírodních vláken, jsou mezi lidmi velice oblíbená. Tato vlákna jsou daleko cenově dostupnější, pevnější, velice rychle schnou, nemačkají se a hlavně jsou odolná vůči hmyzu.

Tento typ vlákna má navíc, na rozdíl od jiných syntetických vláken, jako je například akryl, daleko vyšší odolnost vůči vysokým teplotám. Velice snadno se udržuje v čistotě a je to velmi trvanlivý materiál.

Charakteristiky polyesterového vlákna: Vysoce nemačkové, odolnost proti slunečnímu záření, trvanlivost, nesráživost při praní, tvarová stálost, snadná údržba.

K nejdůležitějším kladným vlastnostem patří: Vysoká odolnost na světle, vůči povětrnosti a mikroorganismům - malá navlhavost (rychlé sušení)

Přimícháním malého množství chemikálií se dá zlepšit: - žmolkovitost (na úkor pevnosti) - sráživost, obloučkovitost

Použití: například na výrobu dámského a pánského oblečení, záclon a závěsů, kravat a výplní do peřin. Mísením přírodních vláken s polyesterem se dosáhne v mnohém směru zlepšení užitných vlastností příze.

Nejjemnější polyesterové vlákno (mikrovlákno) se vyrábí se čtvrtinou tloušťky průměrné bavlny, tkaniny ze směsí s polyesterem jsou lehčí a méně mačkové, pevnější a trvanlivější. Podobně je tomu u směsí polyester/vlna.

5.3. Konstrukční popis

5.3.1. Konstrukční řešení a tvarový vzhled

Jak už bylo uvedeno výše, zvolený výplňový materiál byl velice důležitý pro udržení tvaru jednotlivých dílů tohoto objektu. Základním stavebním kamenem celého relaxačního objektu je kvádr, o rozměrech 100 cm x 50 cm x 40 cm, s vyříznutým polokruhem ve svém středu o průměru 33 cm.

Jednotlivé kvádry se pak dají sestavovat do nejrůznějších tvarů a jejich středy se mohou libovolně kombinovat s ostatními díly.

Celkový počet kusů dílů objektu je 16 kusů, přičemž se jedná o dva základní tvary, a to kvádry s vyříznutými středy a následně vyříznuté půlválce které touto úpravou vznikly.

Objekt má celkem dva potahy vnitřní potah klade důraz na jednoduchost a čistotu svých forem.

Variabilita celého relaxačního objektu spočívá v sestavování nejrůznějších tvarů určených ať už k sezení, nebo k ležení, podle potřeby. Tvar celého objektu se dá přizpůsobit jak potřebám jednoho člověka, tak i většímu počtu uživatelů.

Svrchní potah je odnímatelný pro snadnou údržbu. Zapínání horního potahu je na zdrhovadlo. Půlkruhový výřez v prostřední části je kombinovatelný se všemi díly, navíc mohou sloužit jako samostatné polštáře. Barevnost celého objektu navozuje klid a pohodu, ideální pro relaxaci s knihou nebo jen prostou meditaci.

6. Údržba potahů

Objekt je i přes stálé užívání velice snadno udržovatelný.

Praní je trochu náročnější na teplou vodu i prací prostředky, špína se pak ale odstraňuje poměrně snadno a dobře.

- mastné skvrny se smějí odstraňovat jen perchloretylenem, nebo benzinem
- žehlit se mohou tyto výrobky jen přes mokré hadr při teplotách do 160°C
- u směsových tkanin z polyester/vlna smí teplota prací lázně jít jen do 30°C a u žehličky nesmí přesáhnout 150°C.

7. Závěr

Bakalářská práce se skládá ze dvou hlavních částí.

V první, teoretické části se věnuji historii nábytku a technikám, kterých jsem dále využila v praktické části mé práce. Nejdříve jsem věnovala pozornost vlivu jednotlivých barev na lidskou psychiku. Podle daných studií jsem si pak zvolila ty barvy, které nejlépe vyhovovaly mým účelům. Dále jsem se zabývala studiem nejvhodnějšího materiálu, a to jak vnitřního, tak vnějšího.

Věnovala jsem velkou pozornost vlastnostem jednotlivých materiálů. Zvažovala jsem nejen jejich klady, ale i zápory. Materiál, který jsem si zvolila je optimální v kompromisu mezi cenovou dostupností a kvalitou. Bohužel se mi však nepodařilo sehnat všechny vybraný materiál, který jsem původně plánovala použít.

Do teoretické části jsem vložila návrhy vzhledu jednotlivých dílů a několika možných variant jejich sestavení.

Praktická část se zabývá samotnou realizací celého relaxačního objektu. Řešila jsem použitý materiál, konstrukční řešení a tvarový vzhled.

Tvorbu mého relaxačního objektu jsem se snažila přizpůsobit tak, aby jeho používání vyhovovalo co nejširší skupině lidí. Bez toho aniž bych se snažila zaměřit na nějakou konkrétnější zájmovou skupinu.

Pravděpodobně asi jedinou skupinou, pro kterou tento variabilní relaxační objekt není zcela úplně nejvhodnější, jsou děti a to z důvodu strohé barevnosti. Asi nevhodnější využití tohoto variabilního objektu by bylo na veřejných místech, jako jsou například knihovny nebo čajovny, ale není na tato místa nijak omezen.

Myslím si, že můj výsledný vytvořený relaxační objekt je velice pohodlný a praktický, a navíc i velice nenáročný, co se týče používání, a to v jakémkoliv interiéru.

Během několika málo minut se dá přestavět do prakticky jakéhokoliv tvaru, který nejvíce vyhovuje potřebám jednotlivého uživatele. Jediné, co je potřeba, je trocha fantazie při sestavování.

Seznam použité literatury

DLABAL, S., *Nábytkové umění – Vybrané kapitoly z historie*, 1. vyd., Praha: Grada Publishing, spol. s.r.o., 2000, 312 s., ISBN 80-7169-655-2

HEROUT, J., *Staletí kolem nás*, Praha: Panorama, 1981, ISBN 11-116-81

KOVÁČ, P., *Katedrála v Chartres – Francouzské umění rané a vrcholné gotiky*, Praha: EMINENT, 2007, ISBN 978-80-7281-000-0

Mimořádné vydání občasníku Sítotisk + Serigrafie, Batelov: ACA press, 2009

PIJOAN, J., *Dějiny umění 5*, 4. vyd., Praha: Odeon, 1999, 320 s, ISBN 80-242-0024-4

PIJOAN, J., *Dějiny umění 6*, 4. vyd., Praha: Odeon, 1999, 352 s, ISBN 80-7176-764-6

ULMANN, E., *Svět gotické katedrály*, 1. vyd., Praha: Vyšehrad, 1987, 176 s, ISBN 33-762-87

Internetové odkazy

BPP spol. s. r. o., *Zpracování polyuretanových pěn [online]*. [cit. 2012-04-29].

Dostupné z WWW: <http://www.bpp-brno.cz/text/cs/zajimave-clanky.aspx>

Molitan. *Katalog produktů – Standardní pěny [online]*. [cit. 2012 – 04 - 29]. Dostupné z WWW: <http://www.molitan.cz/products/view/6>

Wikipedie. *Polyuretan [online]*. Editováno 10. 4. 2012 [cit. 2012 – 04 - 29]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Polyuretan>

Wikipedie. *Polyesterová vlákna [online]*. Editováno 1. 5. 2012 [cit. 2012 – 04 - 19]. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Polyesterov%C3%A1_vl%C3%A1kna

Přílohy

Vzorky materiálů

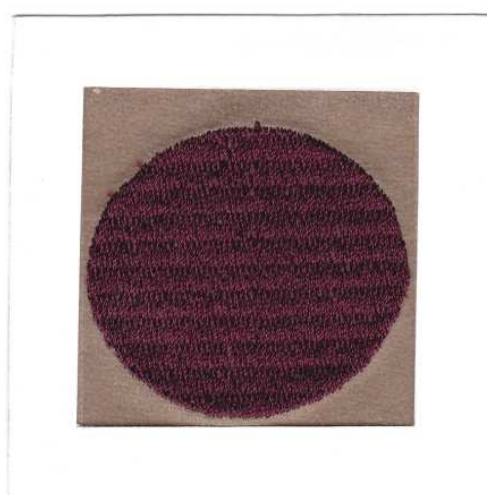
Obrázek 10: 100% polyesterový potahový materiál s vlasem

Obrázek 11: Rouno

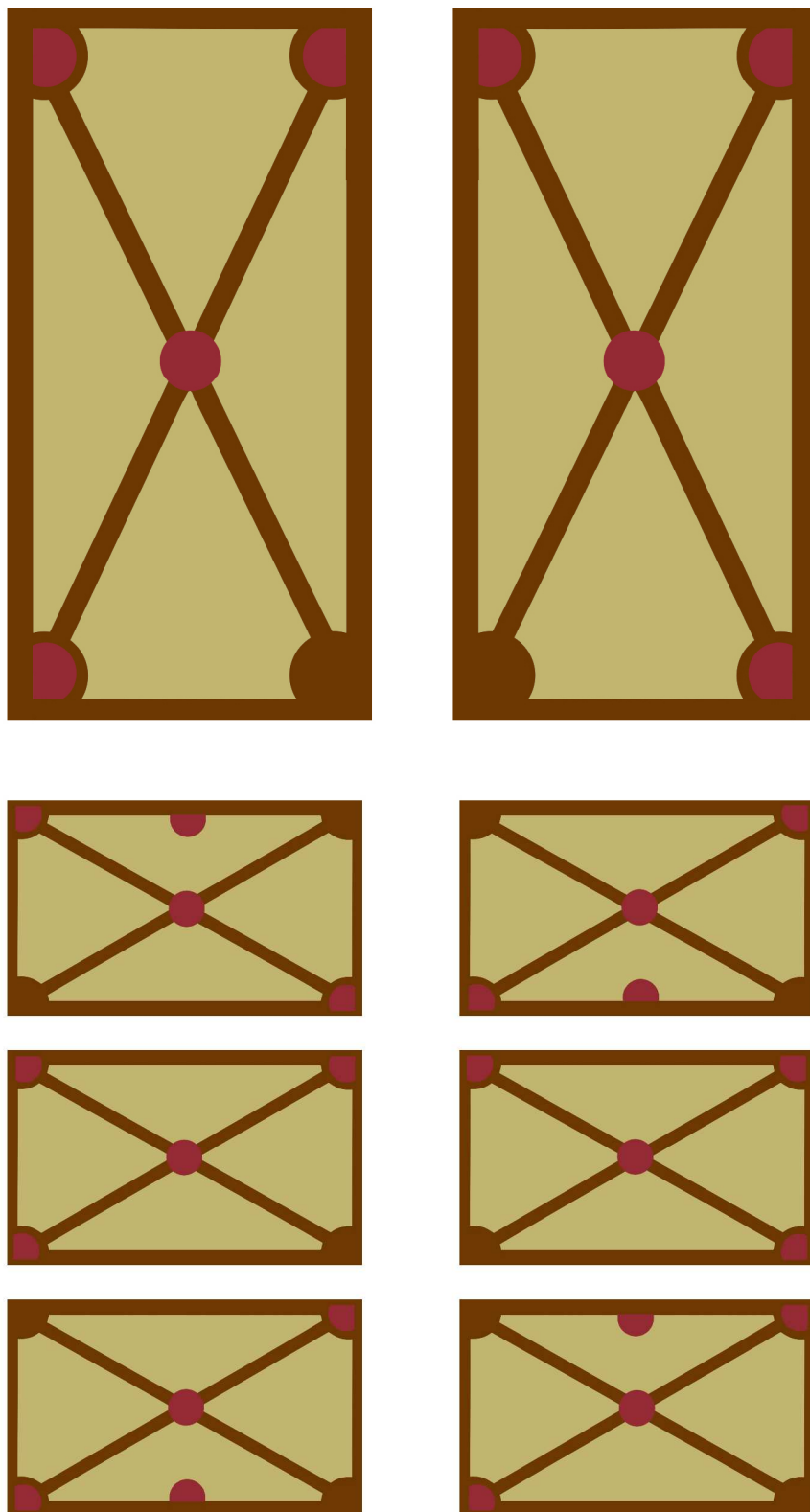

Obrázek 12: Ruční sítotisk

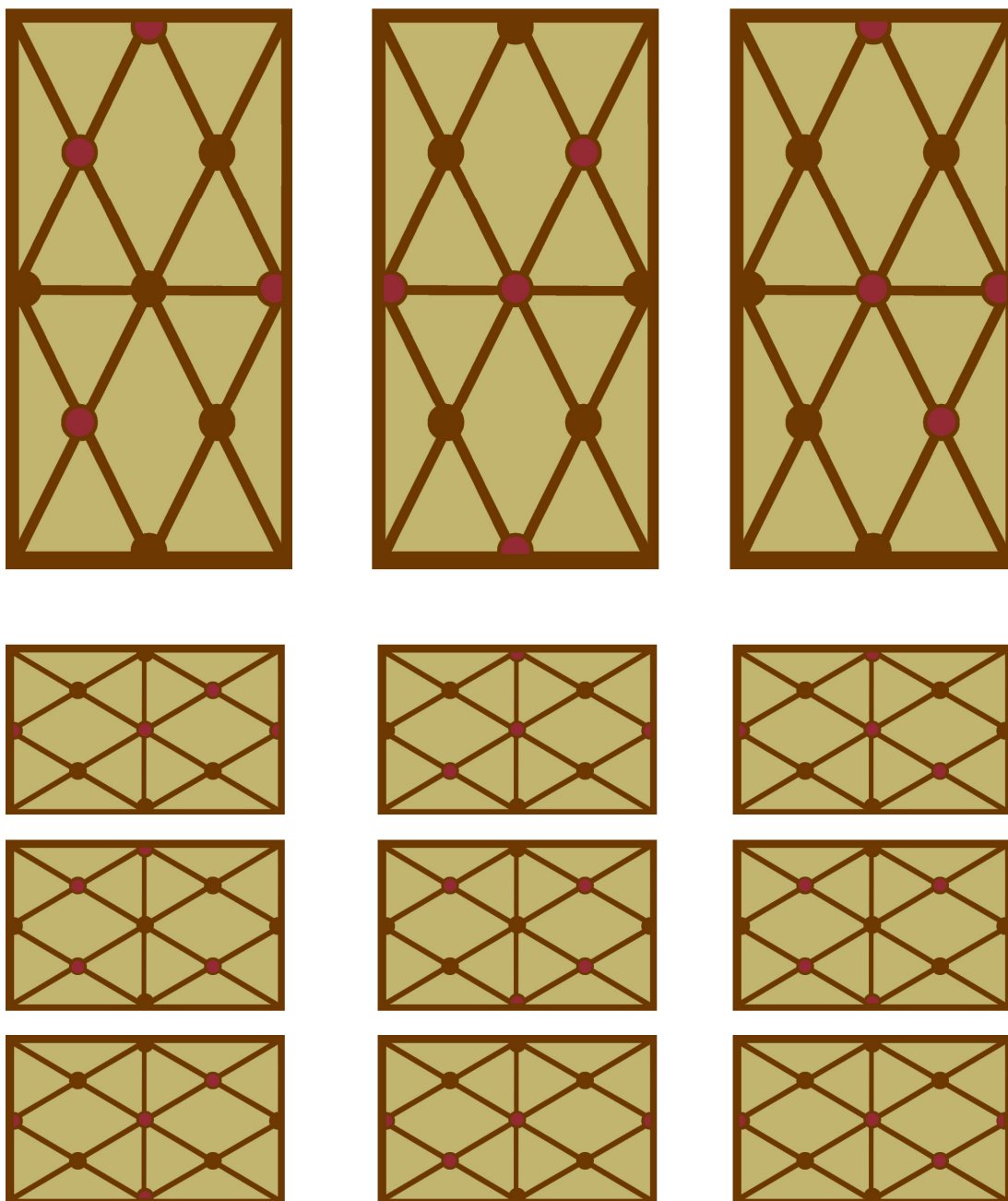

Obrázek 13: Strojová výšivka

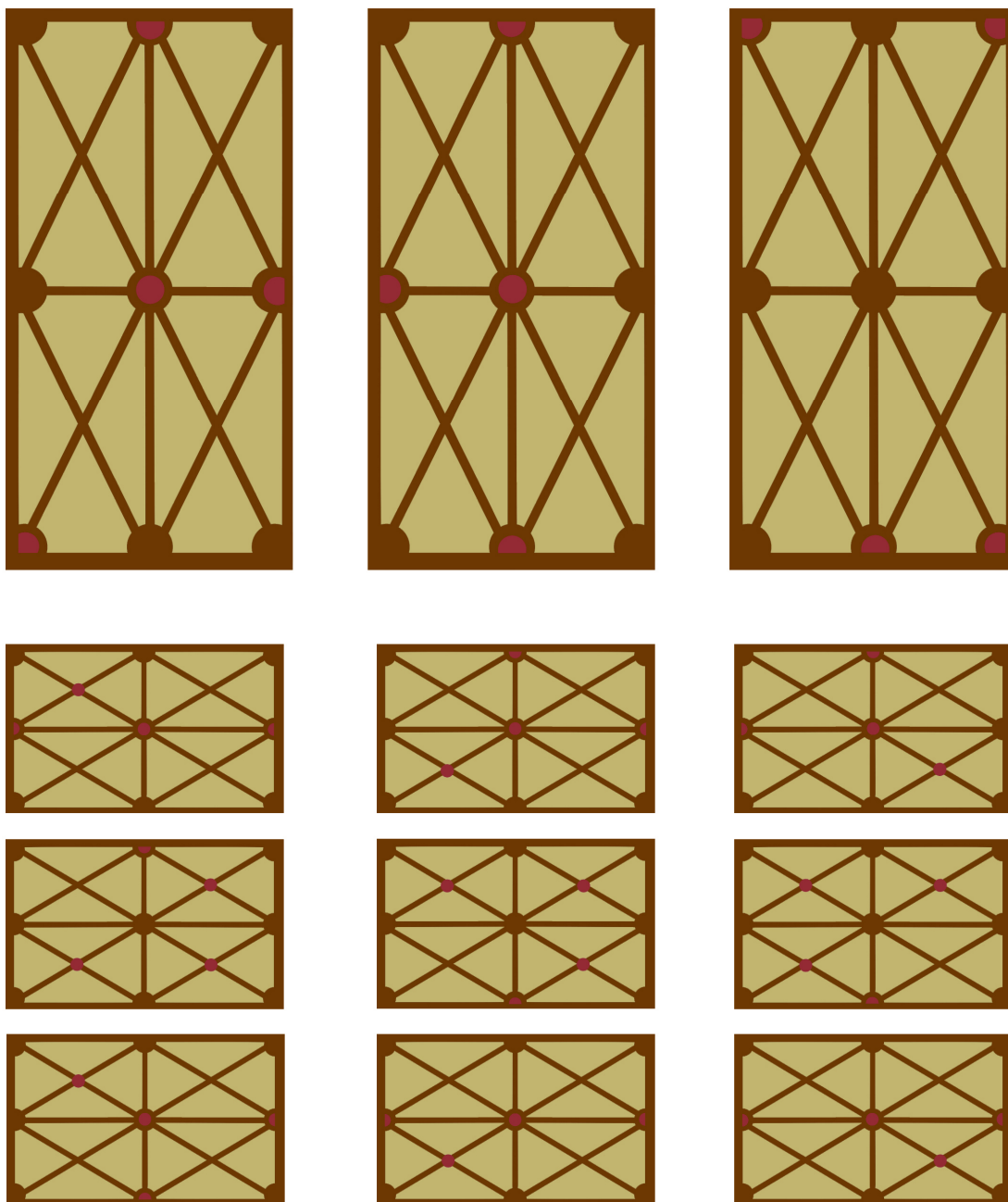
Rozmístění vzoru výšivky

Obrázek 10: Rozmístění vzoru výšivky I.

Obrázek 11: Rozmístění vzoru výšivky II.

Obrázek 12: Rozmístění vzoru výšivky III.

Fotografická příloha

